

Ma -sokak által vitatott módon bár - de a farkast tartjuk a házikutya ősének.

A géntechnika

ma az őskuta-

tásnak új lehetőségeket nyit.

A házikutya származása és kora sokáig színtere volt sok bizonyítható és kevésbé bizonyítható elmélet és spekuláció csatájának. Farkas, aranysakál, kojot, és még a canidák olyan távoli rokonai is, mint a róka és a vörös farkas, szóba kerültek. Még egy dingószerű őskutya is szóba került, anélkül hogy

ilyen kutyára utaló leleteket bármikor is találtak volna. Még Lorenz is azt gondolta, hogy a kutya származásában az aranysakál volt a meghatározó tényező. De a Kiel-i Egyetem kinológiai kutatásai egyértelműen kimutatták,

hogy a kutya és a farkas legnagyobbreszt egybeeső magatartásformákat mutatnak, míg a többi faj ezektől lényegesen eltérő, és valamivel egyszerűbb, ősbibb kommunikációs formákat mutat. A kutya-farkas eredményes párzása mellett lehetséges az aranysakállal és a kojottal való utódokat eredményező párzás is. A kutya farkas utáni legközelebbi rokona a kutatások szerint a kojot. Ez a faj, mely a vad körülmények között is pázrik időnként a kutyával és a farkassal is, - ellentétben az aranysakállal, mely ezt nem teszi -, lehet felelős azért, hogy a kutya-farkas párosításon kívül más fajok ritkán bár, de előforduló vérke-

A HÁZIKUTYA

veredését nem zárhatjuk ki. Azonban ma viszonylag vitathatatlanul a kutya ősének a farkast tartjuk.

Mióta létezik azonban a házikutya?

E kérdés megválaszolásában eddig csupán a domesztikációs elváltozásokat felmutató csontleletek kutatására támaszkodhattunk. Eme elváltozások,

melyek egyértelműen domesztikációra (házasításra) utalnak, a következők: megrövidült állkapocs, az állkapocsvonal megváltozása, kisebb fogak, és laposan domborított homlok. Ezeken, és néhány egyéb jegy alapján a legrégebb leletek, melyek a házikutyától származhatnak kb. 14-15.000 évesek. Herre és Röhrs (1990) elképzelése szerint a házikutya mindössze 9500 éves múltra tekinthet vissza, ami azt is jelentené, hogy a házikutya semmivel sem öregebb, mint az egyéb háziállatok, a kecskék és juhok. De farkasok és emberek közös leletei már 400.000 éves lelőhelyeken is fellelhetők. Ma

már géntechnikai módszerek teszik lehetővé, hogy a magatartáskutatás, anatómia és paleontológia kutatási eredményeit kiegészítsük, adott esetben felülvizsgáljuk.

A kutatási módszer alapja az örökítőanyag (DNS) kémiai összetételének analízise. Egy nagyszabású nemzetközi vizsgálat eredményeit hozta nyilvánosságra az elismert tudományos folyóirat a "Science" 1997.06.13.-i számában. A híres molekulagenetikus Robert Waynes és munkatársai az egész világból nem kevesebb, mint az ó- és újvilág 67 fajtájából származó 140 kutya és 27 farkából 162 farkas mitochondriumának DNS-éből (örökítőanyagából) vett részeket hasonlítottak össze. Mik a mitochondriumok? A sejtkben található pici testecskék, melyek életfontosságú szerepet töltenek be; a nyersanyagot energiává változtatják, ezek tehát a sejtek apró erőművei. Minden sejtkben százak vagy ezrek dolgoznak ezekből az apró erőművekből. Testünk ezen nélkülözhetetlen segítőinek egy különlegességükre derült fény; saját génjeik vannak. A mitochondriumban megtalálható saját örökítőanyaguk, a DNS, de ennek nagy részét elvettük tőlük, és saját sejtmagjainkba építettük bele. A nekik fennmaradó részt csak az anyaállat képes örökíteni...

folyt.köv.

Forrás: a kutya 1998/4 (Dr. Hellmuth Wachtel-cikk)